

[Justitsministeren.]

vedsagelig vedrørte spørgsmålet om centralkartotekets dossier. Om dette dossier har der tidligere været talt i det høje ting; jeg henviser til forespørgsel af det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft den 1. marts 1950 og daværende justitsminister V. Buhls svar; det findes i tidenden sp. 2563—2569. Ved besvarelsen af forespørgslen om dette den 1. marts 1950 oplyste minister V. Buhl, sp. 2567, at T. K. Thomsen selv havde sendt de dokumenter, der var tale om, til retten, og at justitsministeriet, hvis retten ville inddrage dem under sagen, intet havde at indvende derimod. Dokumenterne blev derefter af retten stillet til disposition for forsvareren. Og en kort bemærkning om „dokumentbjerget“. Ja, der var nu engang 260 000 bilag i denne sag, og jeg tror, enhver her i tinget vil give mig ret i, at en begrænsning var nødvendig.

Det ærede medlem havde dernæst nogle bemærkninger om fhv. justitsminister Elmquists interesse for at søge sagen frem-skyndet. Jeg kan kun henvise til, hvad jeg har sagt — det står i tidenden sp. 1147 —, at statsadvokat Carl Madsen ifølge landsretsdommen overfor embedsmænd i rigsadvokaturen havde udtalt, at det var hans opfattelse, at sagen mod W. T. K. ikke kunne gennemføres.

De samfundsøkonomiske interesser, som det ærede medlem efterlyser, synes jeg egentlig er ret klare. Enhver ved dog, at W. T. K.-virksomheden er en meget stor virksomhed, der beskæftiger mange mennesker, som eventuelt kunne blive arbejds-løse, hvis virksomhedens arbejde lammedes.

Det ærede medlem nævner igen, at sagen sluttede, før efterforskningen var til-endebragt. Jeg kan kun henvise til, hvad jeg sagde før, at Carl Madsen selv havde ud-talt, at efterforskningen i det store og hele var tilendebragt.

Når jeg mener, at det ikke ville have været forsvarligt, om rigsadvokaten efter det, der var blevet oplyst ved den foretagne politimæssige undersøgelse og ved revisionsberetningen og de foretagne stikprøveundersøgelser af priserne, havde iværksat en sådan fuldstændig undersøgelse, som nu har fundet sted i denne sag, er det udfra følgende tankegang: Den lovgivning, der efter besættelsens ophør er tilvejebragt vedrørende de firmaer, som har arbejdet for besættelsesmagten, falder i 3 grupper: straffe-bestemmelserne i straffelovstillægget og værnemagerloven, tilbagebetalingsloven og avancebegrænsningsloven. Straffebestem-melserne er tænkt forbeholdt de groveste

tilfælde, altså de tilfælde, hvor der fore-ligger groft anstødelige momenter, som kan konstateres, uden at en minutios gennem-gang af sagen er påkrævet.

Såvidt jeg har fået oplyst i den korte tid, jeg har haft til det, er der ikke i nogen anden sag, i hvilken spørgsmålet om værne-mageri har været rejst, foretaget en så gennemgribende undersøgelse som den, der her er tale om. Undersøgelsen har man over-ladt til revisionsudvalget for tyske be-talinger at foretage til afgørelse af, hvad der i henhold til tilbagebetalingsloven og avan-cebegrænsningsloven skulle betales. Ankla-gemyndigheden har måttet skære igennem og træffe sin afgørelse af tiltalespørgs-målet på grundlag af en noget mindre omfattende undersøgelse. Hvis anklage-myndigheden i almindelighed ikke havde turdet forlade sig på det indtryk, en mindre omfattende undersøgelse gav, men i alle tilfælde havde foranstaltet en gennem-gribende undersøgelse af alle enkeltheder med hensyn til priser m. v., så havde det simpelthen ikke været muligt at tilende-bringe sagernes behandling endnu, og at det ville have været uforsvarligt at gå frem på den måde til skade for mange enkeltfirmaer og personer og for erhvervs-livet, tror jeg enhver, også det ærede med-lem, må give mig medhold i.

Det ærede medlems ottende indvending vedrører spørgsmålet om højesteretspraksis og det skøn, der var udøvet i 1946 ved afgørelsen. Det var et skøn, der blev udøvet i 1946, men højesteretspraksis i dag er klar, og det har altså vist sig, at skønnet holdt stik. I 1946 havde justitsministeriet, såvidt jeg kan se i dag ved at undersøge sagerne, sine overvejelser og også sine tvivl, men man kom altså til et resultat, der viser sig at have holdt stik. Det er klart, at der, når utilbørighed er gjort til kriterium for strafbarhed, er overladt et skøn videre end sædvanligt, ikke alene til domstolene, men også til anklagemyndigheden ved afgørelsen af, om tiltale skal rejses, om et strafbart forhold foreligger. Det er også klart, at de afgørelser, der på dette område træffes af anklagemyndigheden, er særlig udsat for kritik, fordi der nu engang kan gøre sig forskellige, også politiske opfattelser gældende af, hvad der er utilbørligt. Det kan ikke være anklagemyndighedens skøn, der kan være det ene afgørende i disse spørgsmål; i sidste instans må praksis lægges fast af domstolene, og hvad værnemagersagerne angår, kan vi altså fastslå, at tiltale er rejst i et omfang, der går langt udover det, i hvilket domfældelse kan ske efter den